

центральної нервової системи. При гострому перебігу завжди майже відмічалася лихоманка, кон'юнктивіт, риніт, виразки на слизовій ротової порожнини та язика.

При проведенні лікування хворих тварин за відпрацьованою спеціалістами нашої клініки схеми, застосовували анандин – вірусоспецифічний препарат, антибактеріальні, імунно-модуючі та вітамінні препарати. За іншою схемою лікування окрім вище зазначеного застосовували специфічний імуноглобулін “Глобфел”. Слід відмітити, що у жодному разі загибелі котів у всіх 19 випадках лікування відмічено не було. Однак ефективність лікування за використання другої схеми була вищою у порівнянні із першою, так як при використанні другої схеми застосовували специфічний імуноглобулін, клінічні симптоми зникали через 5–7 діб, а при застосуванні першої схеми ознаки захворювання зникали лише через 10–14 діб. Отже, застосування специфічного лікування поряд із симптоматичним, а також препаратів вірусоспецифічної дії являється ефективним та перспективним.

Непокоїть лише факт захворювання котів на каліцивірусну інфекцію після попередньо проведеної вакцинації, так як значна кількість захворілих тварин, бути вакциновані за цієї хвороби (63,5%) вакцинами зарубіжного виробництва. Цей факт пояснюється передусім мутаційними змінами збудника та швидкою зміною антигенного профілю.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Coutts A.J., Dawson S., Willoughby K. & Gaskell R.M. Isolation of feline respiratory viruses from clinically healthy cats at UK cat shows. *Vet Rec.* 1994. Vol. 135. P. 555–556.
2. Genetic and antigenic heterogeneity among feline calicivirus isolates from distinct disease manifestations / K. Schneider et al. *Virus Res.* 1997. V. 48. P. 193–206.
3. Pedersen N.C., Hawkins K.F. Mechanisms of persistence of acute and chronic feline calicivirus infections in the face of vaccination. *Veterinary Microbiol.* 1995. V. 47. P. 141–156.
4. High genetic diversity of the immunodominant region of the feline calicivirus capsid gene in endemically infected cat colonies / A.D. Radford et al. *Virus Genes.* 2003. Vol. 27(2). P. 145–55.

УДК: 619:616:988.6:636.8

НАУМЧУК В.С., магістрантка

Науковий керівник – **ЦАРЕНКО Т.М.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ДІАГНОСТИКА ТА ПРОФІЛАКТИКИ ЛЕЙКОЗУ ТА ІМУНОДЕФІЦИТУ КОТІВ

Вірус лейкозу (FeLV) та вірус імунодефіциту котів (FIV) належать до ретровірусів, що вражають котів у всьому світі. Два віруси різняться між собою за своїм потенціалом викликати захворювання. Завданнями дослідження були оцінка поширеності цих ретровірусів серед домашніх котів в м. Біла Церква.

Ключові слова: FeLV, FIV, ПЛР, імунохроматографічний тест, ретровіруси.

Вірус котячого лейкозу (ЛК, FeLV) та вірус імунодефіциту котів (ВІК, FIV) належать до найпоширеніших інфекційних захворювань у котів. Обидва вони є ретровірусами, але вірус ЛК є γ-ретровірусом, тоді як збудник ВІК класифікується як лентівірус. ВЛК є більш патогенним, ніж ВІК [1].

Клінічні ознаки обох ретровірусних інфекцій неоднакові. Після тривалої безсимптомної фази у котів можуть розвиватися пухлини, гемопоетичні розлади, неврологічні розлади, імунодефіцит, імунно-опосередковані захворювання та стоматит. Патомеханізм цих розладів різний при обох ретровірусних інфекціях. Клінічні ознаки, пов'язані з інфекцією ЛК, можна описати як пухлини, імуносупресію, гематологічні розлади, нейропатію, репродуктивні розлади. У котів, природно інфікованих ВІК, зазвичай реєструють вторинні захворювання, такі як інфекції та новоутворення, до яких інфіковані ВІК коти вважаються більш сприйнятливими. Сам ВІК може спричинити деякі клінічні особливості (наприклад, неврологічні розлади), що виникають внаслідок порушення функції або запалення уражених органів [2].

Для діагностики ЛК і ВІК можна застосувати імуноферментний аналіз (ІФА), РІФ реакцію імунофлуоресценції, ПЛР і РЧ-ПЛР (визначення провірусної ДНК), ЗТ-ПЛР (визначення вірусної РНК).

Метою роботи було вивчення епізоотичної ситуації, діагностики та заходів профілактики серед домашніх котів у приватній ветеринарній клініці Доктор ВЕТ м. Біла Церква.

Для оцінки сучасних можливостей діагностики та профілактики хвороби вивчали наукову літературу та аналіз практики у приватній клініці ветеринарної медицини м. Біла Церква. Аналізували ветеринарний облік та звітність за 2019-2020 роки. Апробацію методів діагностики хвороби проводили на базі Міжфакультетської науково-дослідної лабораторії новітніх методів дослідження (ІФА та ПЛР) Білоцерківського національного аграрного університету.

Під час власних досліджень використовували комерційні тест-системи (VetExpert) та молекулярно-генетичний метод діагностики (ПЛР). Для експрес діагностики лейкозу та імунодефіциту котів були використані тест-системи VetExpert FIV Ag та VetExpert FeLV Ag. У тест-системах використовується твердофазний імунохроматографічний аналіз для якісного виявлення антигена ЛК та ВІК.

ПЛР проводили з ДНК, вилученою з цільної крові котів за допомогою набору «QIAamp cador Pathogen Mini Kit» (США).

Було досліджено 10 котів різного віку (1-12 років) та статі (коти-3, кішки-7). Всі тварини утримувались у приватному секторі або мали вільний вигул і постійно контактували з іншими тваринами, в то му числі безпритульними.

Таблиця 1 – Результати ПЛР дослідження крові котів на присутність провіруса імунодефіциту та провіруса лейкозу.

Номер зразка	Стать	Вік, років	Клінічний стан	Результати ПЛР (імунодефіцит котів)	Результати ПЛР (лейкоз котів)
1	кіт	5	здоровий	Позитивно	Позитивно
2	кішка	8	риніт здоровий	Негативно	Негативно
3	кіт	7	здоровий	Негативно	Негативно
4	кіт	3	гастростерит	Негативно	Позитивно
5	кіт	5	здорова	Негативно	Негативно
6	кішка	2	здорова	Негативно	Позитивно
7	кіт	1	імунодефіцит	Позитивно	Позитивно
8	кішка	2		Негативно	Позитивно
9	кіт	3		Негативно	Негативно
10	кіт	12		Позитивно	Негативно

Наявність позитивних результатів свідчить про поширення вірусів лейкозу та імунодефіциту котів у м. Біла Церква.

Для запобігання поширення зараження ЛК необхідно проводити вакцинацію котів. На ринку України доступна лише одна вакцина проти ЛК, «Пюревакс ВЛК®, Purevax FeLV® – вакцина жива рекомбінована проти лейкемії котів, МЕРІАЛ, ФРАНЦІЯ». Вакцина забезпечує захист від прогресуючої інфекції та захворювань, асоційованих з ЛК. Вакцина проти ВІК не доступна в Україні, лише одна вакцина проти ВІК доступна в продажу у Австралії, Новій Зеландії та Японії (Fel-O-Vax FIV. Boehringer Ingelheim), тому потрібно уникати контактів домашніх котів з хворими тваринами та вірусоносіями [3].

Профілактика заключається у ідентифікації та ізоляції інфікованих тварин. Одним із заходів може бути скринінг всіх котів на території вигулу домашніх котів методом ПЛР та ізоляція інфікованих тварин.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Levy J.K., Scott H.M., Lachtara J.L., Crawford P.C. Seroprevalence of feline leukemia virus and feline immunodeficiency virus infection among cats in north america and risk factors for seropositivity. J Am Vet Med Assoc. 2006. 228. P. 371–376.
2. Cotter S.M. Management of healthy feline leukemia virus-positive cats. J Am Vet Med Assoc. 1991. 199. P. 1470–1473.
3. Westman M.E., Malik R., Hall E. The protective rate of the feline immunodeficiency virus vaccine: an Australian field study. Vaccine. 2016. 34. P. 4752–4758.